

VOORWAARDEN

Algemene inkoop- en onderaannemingsvoorwaarden

Geüpdateerd 1 november 2010 bij de Kamer van Koophandel Brabant

I ALGEMEEN GEDEELTE

Artikel 1 Algemeen

- 1.1 In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:
- "de opdrachtgever": Heijmans N.V. en/of één of meer van haar dochtermaatschappijen.
 - "de opdrachtnemer": elke natuurlijke of rechtspersoon met wie de opdrachtgever over de totstandbrenging van een overeenkomst onderhandelt en/of met wie de opdrachtgever een overeenkomst sluit.
 - "opdracht": de door de opdrachtgever opgedragen levering van zaken en/of uitvoering van werken.
 - "overeenkomst": elke overeenkomst ter zake van de levering van zaken en/of de uitvoering van werken, die tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer tot stand komt, elke aanvulling daarop en/of wijziging daarin, alsmede alle (rechts) handelingen ter voorbereiding (waaronder de aanvraag van de opdrachtgever en de offerte van de opdrachtnemer) en ter uitvoering daarvan.
 - "levering van zaken": alle werkzaamheden en diensten, die verband houden met de levering van zaken, voor zover deze niet vallen onder "uitvoering van werken".
 - "uitvoering van werken": het verrichten van ontwerp- en/of uitvoeringswerkzaamheden, waaronder het tot stand brengen van een stoffelijk werk, en/of het verrichten van diensten, al dan niet gepaard gaande met de levering van zaken, niet zijnde een arbeidsovereenkomst.
 - "hoofdaannemingsovereenkomst": de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de principaal.
 - "de principaal": de opdrachtgever volgens de hoofdaannemingsovereenkomst.
 - "de bouwdirectie": de directie volgens de hoofdaannemingsovereenkomst.
- 1.2 Indien de overeenkomst betrekking heeft op de levering van zaken is naast het bepaalde in het ALGEMEEN GEDEELTE (I) het bepaalde in het BIJZONDER GEDEELTE INKOOPVOORWAARDEN (II A) toepasselijk. Ingeval van tegenstrijdigheid prevaleert in dat geval het bepaalde in het BIJZONDER GEDEELTE INKOOPVOORWAARDEN.
- 1.3 Indien de overeenkomst betrekking heeft op uitvoering van werken is naast het bepaalde in het ALGEMEEN GEDEELTE (I) het bepaalde in het BIJZONDER GEDEELTE ONDERAANEMINGSVOORWAARDEN (II B) toepasselijk. Ingeval van tegenstrijdigheid prevaleert in dat geval het bepaalde in het BIJZONDER GEDEELTE ONDERAANEMINGSVOORWAARDEN.
- 1.4 De voertaal met betrekking tot alle zaken de overeenkomst betreffende is de Nederlandse taal.

Artikel 2 Offertes van de opdrachtnemer; totstandkoming van de overeenkomst

- 2.1 Een aanvraag van de opdrachtgever tot het uitbrengen van een offerte is steeds vrijblijvend.
- 2.2 Een offerte van de opdrachtnemer is onherroepelijk, tenzij de opdrachtnemer uitdrukkelijk en schriftelijk voor of bij het uitbrengen van de offerte heeft gesteld dat deze herroepelijk is.
- 2.3 De opdrachtnemer doet zijn offerte gestand gedurende een termijn van 6 weken. In het geval de opdrachtnemer zijn offerte doet in het kader van deelname aan een aanbestedingsprocedure door de opdrachtgever, dan doet de opdrachtnemer zijn offerte gestand tot een half jaar na de gunning van het werk door de principaal aan de opdrachtgever.
- 2.4 Een overeenkomst tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer komt - in geval van een door de opdrachtnemer uitgebrachte offerte - eerst tot stand na schriftelijke aanvaarding door de opdrachtgever van een offerte van de opdrachtnemer.
- 2.5 Bij de uitvoering van een raamovereenkomst komt de overeenkomst tot stand telkens op het moment dat de opdrachtgever in het kader van de betreffende raamovereenkomst de opdracht voor een (deel)levering van zaken/(deel)uitvoering van werken verzendt.

Artikel 3 Aanvaarding van opdracht; overeenkomst

- 3.1 De opdrachtnemer dient de hem toegezonden opdracht ongewijzigd en ondertekend aan de opdrachtgever te retourneren binnen 14 dagen na datum verzending van de opdracht. Indien de opdrachtnemer in gebreke blijft binnen de hierboven gestelde termijn de opdracht te retourneren en binnen die termijn geen bezwaar aantekent tegen de inhoud daarvan, dan wel met de uitvoering van de opdracht is begonnen, wordt de opdracht geacht te zijn aanvaard op de condities als vermeld in de opdracht en onder toepasselijkheid van deze algemene voorwaarden en onverminderd het bepaalde in artikel 5 (Opschortende voorwaarden) van deze algemene voorwaarden.
- 3.2 Op alle overeenkomsten van de opdrachtgever zijn van toepassing als waren zij daarin letterlijk opgenomen:
- a alle op de (hoofdaannemings)overeenkomst betrekking hebbende technische en administratieve bepalingen van het bestek, proces-verbaal en/of staat van aanwijzing of soortgelijke bestekswijzigingen;
 - b deze algemene voorwaarden;
 - c al het overige waardoor de opdrachtgever uit hoofde van de hoofdaannemingsovereenkomst tegenover de bouwdirectie en/of de principaal gebonden is, voor zover direct of indirect verband houdende met deze overeenkomst.
- Het bepaalde in de overeenkomst prevaleert te allen tijde boven het gestelde onder lid a, b en/of c.
- 3.3 Bij onderlinge tegenstrijdigheid van het bepaalde in lid 2 van dit artikel sub a, b en c prevaleren de eerder genoemde boven de later genoemde, met dien verstande dat:
- sub b voor sub a gaat, indien uit de bepalingen sub b zwaardere verplichtingen voor de opdrachtnemer voortvloeien, en
 - bij tegenstrijdigheid tussen enerzijds de in het bestek van toepassing verklaarde administratieve bepalingen en de in het bestek vermelde aanvullingen en wijzigingen op deze administratieve bepalingen en anderzijds de algemene voorwaarden (sub b), de algemene voorwaarden prevaleren.
- 3.4 De technische en administratieve bepalingen van het bestek, de daarbij behorende tekeningen, proces-verbaal en/of staat van aanwijzing, toelichtingen en aanvullingen liggen voor de opdrachtnemer bij de opdrachtgever ter inzage. Desgevraagd zullen van deze stukken aan de opdrachtnemer kopieën worden verstrekt. De opdrachtnemer wordt geacht inzage te hebben gehad in het bestek en alle tekeningen en ter zake relevante bescheiden en alle overige door hem gewenste inlichtingen te hebben verkregen.
- 3.5 Indien de opdrachtnemer in de opdracht kennelijke onduidelijkheden dan wel manco's ontmoet, is hij verplicht de opdrachtgever daarop onverwijld te wijzen en opheldering te vragen, voordat hij tot uitvoering, aanmaak of levering overgaat, bij gebreke waarvan de opdrachtnemer aansprakelijk is voor alle schadelijke gevolgen dientengevolge.
- 3.6 Aanvullingen op en wijzigingen van bepalingen in de overeenkomst en/of de daarvan krachtens lid 2 van dit artikel deel uitmakende stukken binden de opdrachtgever slechts indien en voor zover deze schriftelijk door de opdrachtgever zijn aanvaard.

Artikel 4 Integriteit

- 4.1 De opdrachtnemer, zijn medewerkers, alsmede door de door hem ingeschakelde onderaannemers, arbeidskrachten en leveranciers zullen bij de uitvoering van de overeenkomst de normen in acht nemen die zijn neergelegd in de uitgangspunten zoals die zijn geformuleerd in de vigerende Heijmans gedragscode ("Gedragscode"), te vinden op de website www.heijmans.nl. Voor zover mogelijk dient in dit verband onder "medewerkers" als bedoeld in de Gedragscode te worden gelezen medewerkers van de opdrachtnemer, alsmede van de door hem ingeschakelde onderaannemers, arbeidskrachten en leveranciers.
- 4.2 Indien en voor zover de opdrachtnemer een eigen (branche) gedragscode hanteert die minimaal voldoet aan de model bedrijfscode van de stichting Beoordeling Integriteit Bouwnijverheid, geldt dat de opdrachtnemer, zijn medewerkers, door hem ingeschakelde onderaannemers, arbeidskrachten en leveranciers bij de uitvoering van de opdracht de normen in acht nemen zoals die zijn neergelegd in de eigen gedragscode van de opdrachtnemer.
- 4.3 Bij een ernstig vermoeden dat sprake is van gedragingen die in strijd zijn met de Gedragscode of de eigen gedragscode is de opdrachtgever gerechtigd een audit te laten uitvoeren door een onafhankelijke forensisch accountant. De opdrachtnemer zal hieraan zijn medewerking verlenen.
- 4.4 De opdrachtnemer garandeert dat de aanbieder(en) die hij in het kader van de onderhavige overeenkomst heeft gedaan, op rechtmatige wijze tot stand is (zijn) gekomen en meer in het bijzonder dat deze aanbieder(en) tot stand is (zijn) gekomen zonder overeenkomst of onderling afgestemde gedragingen met mede-inschrijvers, onderaannemers en/of andere derden die ertoe strekken of hebben gestrekt of ten gevolge hebben of hebben gehad dat de mededinging onrechtmatig is of wordt verhinderd of beperkt en/of prijzen daardoor onrechtmatig zijn of worden verhoogd.

Artikel 5 Opschortende voorwaarden

- 5.1 De overeenkomst wordt gesloten onder de volgende opschortende voorwaarden:
- het werk, waarvoor de opdrachtgever aan de principaal een aanbod heeft gedaan, is conform dat aanbod aan de opdrachtgever opgedragen, en
 - de principaal heeft de opdrachtgever bevestigd goedkeuring te verlenen aan de inschakeling van de opdrachtnemer door de opdrachtgever.

Artikel 6 Hoofdelijkheid

- 6.1 Indien de overeenkomst is gesloten tussen de opdrachtgever en twee of meer opdrachtnemers gezamenlijk, dan wel enige verplichting uit die overeenkomst op twee of meer (rechts)personen rust, zijn deze opdrachtnemers en (rechts)personen steeds voor het geheel hoofdelijk jegens de opdrachtgever gebonden.

Artikel 7 Eigendom van bescheiden, modellen, ontwerpen etc.

- 7.1 De tot de overeenkomst behorende bijlagen als bedoeld in artikel 3.2 (Aanvaarding van opdracht; overeenkomst) van deze voorwaarden, alsmede de tekeningen, berekeningen en andere bescheiden, modellen, werkwijzen e.d., computerbestanden en andere informatiedragers (al dan niet van elektronische aard), die de opdrachtgever aan de opdrachtnemer heeft verstrekt, of die de opdrachtnemer voor de opdracht heeft gemaakt of laten maken, of die de opdrachtnemer, in samenwerking met of in opdracht van de opdrachtgever heeft ontwikkeld, blijven of worden eigendom van de opdrachtgever en dienen op eerste verzoek van de opdrachtgever aan de opdrachtgever te worden geretourneerd c.q. gezonden, voor rekening van de opdrachtnemer.
- 7.2 Het is de opdrachtnemer niet toegestaan van de in het vorige lid bedoelde zaken gebruik te maken op een andere wijze dan het gebruik ten behoeve van en als voorzien in de overeenkomst. Het gebruik van bedoelde zaken is geheel voor risico van de opdrachtnemer.
- 7.3 De opdrachtnemer zal de in lid 1 van dit artikel bedoelde zaken uiterlijk bij de levering van de zaken/oplevering van het werk aan de opdrachtgever ter beschikking stellen, bij gebreke waarvan de opdrachtgever de betaling kan opschorten, totdat deze door hem zijn ontvangen.

Artikel 8 Intellectuele eigendomsrechten

- 8.1 De rechten van intellectuele eigendom, waaronder de auteursrechten, rechten als bedoeld in het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom, octrooirechten, en daarvan afgeleide rechten, die rusten op de (van de overeenkomst deel uitmakende) stukken als bedoeld in artikel 3.2 (Aanvaarding van opdracht; overeenkomst), alsmede de op de in artikel 7.1 (Eigendom van bescheiden, etc.) opgenoemde bescheiden, die door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer zijn verstrekt, komen aan de opdrachtgever met uitsluiting van ieder ander toe.
- 8.2 De opdrachtnemer draagt, voor zover nodig, door het sluiten van de overeenkomst de hiervoor bedoelde rechten van intellectuele eigendom over aan de opdrachtgever.
- 8.3 De opdrachtnemer heeft naast de prijs die hij voor de opdracht van de opdrachtgever ontvangt geen recht op (extra) vergoeding voor en in verband met de overdracht van de in het eerste lid genoemde rechten.
- 8.4 De opdrachtgever geldt als maker of ontwerper van de in artikel 7.1 (Eigendom van bescheiden, etc.) bedoelde zaken.
- 8.5 De opdrachtnemer garandeert dat de uitvoering van de overeenkomst geen inbreuk op enig recht van intellectuele eigendom van derden zal opleveren. De opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever zonder enige beperking voor aanspraken van derden wegens inbreuk op deze rechten. De uit dit lid voortvloeiende verplichtingen van de opdrachtnemer blijven ook na beëindiging van de overeenkomst voortduren.

Artikel 9 Geheimhouding

- 9.1 De opdrachtnemer verplicht zich tot geheimhouding tegenover derden van de inhoud van de overeenkomst, waaronder de in artikel 3.2 (Aanvaarding van opdracht; overeenkomst) bedoelde stukken, en de bescheiden als bedoeld in artikel 7.1 (Eigendom van bescheiden, etc.), constructies, schema's en andere bedrijfsinformatie en knowhow, in de meest ruime zin des woords, afkomstig van de opdrachtgever, die door de opdrachtgever in het kader van de overeenkomst ter kennis van de opdrachtnemer zijn gebracht of gekomen.
- 9.2 De opdrachtnemer zal de door hem bij de uitvoering van de overeenkomst betrokken personeel en/of door hem ingeschakelde derden schriftelijk tot dezelfde geheimhouding verplichten.
- 9.3 De voor de opdrachtnemer uit lid 1 van dit artikel voortvloeiende verplichtingen blijven ook na beëindiging van de overeenkomst voortduren.

Artikel 10 Non-concurrentie

- 10.1 De opdrachtnemer zal zich onthouden van het rechtstreeks of door tussenkomst van derden, doen van prijsopgaven en/of aanbiedingen aan de principaal, daaronder begrepen die voor uitbreidingen en/of wijzigingen, betreffende het werk waarvoor door de opdrachtgever met de principaal onderhandelingen worden gevoerd of een (hoofdaannemings)overeenkomst wordt of is aangegaan.

Artikel 11 Uitbesteding

- 11.1 Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, aan welke toestemming voorwaarden kunnen worden verbonden, is het de opdrachtnemer niet toegestaan de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk aan een derde over te dragen of uit te besteden.
- 11.2 Indien de opdrachtnemer het werk na verkregen toestemming opdraagt aan een ander, dient hij daarvan onverwijld een schriftelijk contract op te stellen, waarvan de voorwaarden van deze overeenkomst deel dienen uit te maken, in dier voege dat de opdrachtgevendende opdrachtnemer daarin de rechtspositie inneemt van de opdrachtgever en de opdrachtnemende leverancier/onderaannemer die van de opdrachtnemer.
- 11.3 Overdracht/uitbesteding laat onverlet de verplichtingen die de opdrachtnemer uit hoofde van de overeenkomst jegens de opdrachtgever heeft.
- 11.4 Indien de opdrachtnemer de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk aan een derde uitbesteedt, is hij verplicht de gestelde administratieve voorschriften strikt na te leven om gevrijwaard te zijn tegen eventuele aansprakelijkstelling in het kader van de ketenaansprakelijkheid (artikel 35 Invorderingswet 1990). Te dezezake geldt de vrijwaringverplichting van de opdrachtnemer als bedoeld in artikel 17 (Aansprakelijkheid en vrijwaring).

Artikel 12 Inlening van personeel

- 12.1 Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, aan welke toestemming voorwaarden kunnen worden verbonden, is de opdrachtnemer niet gerechtigd bij de uitvoering van het werk gebruik te maken van ter beschikking gestelde (ingeleende) arbeidskrachten.
- 12.2 Bij inlening van arbeidskrachten als in het vorige lid bedoeld, is de opdrachtnemer verplicht de administratieve voorwaarden strikt na te leven om gevrijwaard te zijn tegen eventuele aansprakelijkstelling in het kader van de inlenersaansprakelijkheid (artikel 34 Invorderingswet 1990). Te dezezake geldt de vrijwaringverplichting van de opdrachtnemer als bedoeld in artikel 17 (Aansprakelijkheid en vrijwaring).

Artikel 13 Compensatie

- 13.1 De opdrachtgever is gerechtigd tot compensatie van de in verband met de overeenkomst aan de opdrachtnemer verschuldigde bedragen, met hetgeen hij zelf of één van de overige dochtermaatschappijen van het Heijmans concern, dan wel een minderheidsdeelneming waarin een dochtermaatschappij uit het Heijmans concern deelneemt van de opdrachtnemer te vorderen heeft, ook uit hoofde van enige andere overeenkomst. De opdrachtgever is daarbij niet gebonden aan de uit de overeenkomst voortvloeiende verhouding tussen hetgeen op de G-rekening en hetgeen op de gewone rekening van de opdrachtnemer gestort dient te worden en is mitsdien gerechtigd de in compensatie te brengen vordering geheel of in de door zijn gewenste omvang te compenseren met hetgeen hij ten gunste van de gewone rekening van de opdrachtnemer verschuldigd is.

Artikel 14 Prijs en hoeveelheid

- 14.1 Alle prijzen zijn vast, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Geen verrekening vindt plaats wegens stijging van lonen, prijzen en andere kostenverhogende factoren, tenzij anders is overeengekomen.
- 14.2 Alle prijzen gelden voor levering van de zaken franco op de in artikel 31 (Plaats van levering) bedoelde plaats en zijn inclusief alle in- en uitvoerrechten en overige heffingen en belastingen en inclusief alle kosten van verzekering, echter exclusief B.T.W. Ook valutaverschillen (verschillen in wisselkoers tussen het moment van bestellen en leveren/factureren) hebben geen invloed op de prijs.
- 14.3 Tenzij in de overeenkomst uitdrukkelijk is bepaald dat het gaat om verrekenbare hoeveelheden, zijn de in de overeenkomst vermelde hoeveelheden zo nauwkeurig mogelijk opgegeven en dient zonder dat de opdrachtnemer gerechtigd is prijsaanpassing per eenheid te verlangen, zoveel meer of minder te worden geleverd als het werk vereist.
- 14.4 De opdrachtnemer komt uitsluitend een beroep op vergoeding toe wegens kostenverhogende omstandigheden, in geval de opdrachtgever dat beroep ook heeft op de principaal en niet eerder dan nadat de opdrachtgever de vergoeding van de principaal heeft ontvangen.

Artikel 15 Facturering

- 15.1 De door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever te verzenden facturen dienen te voldoen aan de eisen, gesteld bij of krachtens de Wet op de Omzetbelasting 1968.
- 15.2 Indien artikel(en) 34 en/of 35 van de Invorderingswet 1990 van toepassing is/zijn dient de opdrachtnemer op de gedagtekening en genummerde factuur in ieder geval de volgende gegevens duidelijk en overzichtelijk te vermelden:
- a. het contractnummer dat op het werk betrekking heeft;
 - b. het werk en de plaats(en) van uitvoering waarop de factuur betrekking heeft;
 - c. het tijdvak en de verrichte prestatie waarop de factuur betrekking heeft;
 - d. de omvang van de loonsom opgenomen in het gefactureerde bedrag;
 - e. naam, adres en woonplaats van de opdrachtnemer;
 - f. BTW-nummer van de opdrachtnemer;
 - g. een opgave of de verleggingsregeling (als bedoeld in artikel 24b Uitvoeringsbesluit Omzetbelasting 1968) al dan niet toepasselijk is. Bij toepasselijkheid met vermelding van "omzetbelasting verlegd". Indien niet toepasselijk met vermelding van het bedrag van de omzetbelasting;
 - h. het loonbelastingnummer van de opdrachtnemer;
 - i. het nummer van de G-rekening van de opdrachtnemer als bedoeld in artikel 26 (Ketenaansprakelijkheid/Inlenersaansprakelijkheid).

- 15.3 Facturen van de opdrachtnemer moeten in enkelvoud worden ingediend met vermelding van het door de opdrachtgever aangegeven project, project-/order- of contractnummer alsmede de datum van de opdracht. De factuur dient ingediend te worden bij de vestiging/het rayonkantoor van de betreffende dochtermaatschappij die optreedt als de opdrachtgever, tenzij schriftelijk een andere wijze van facturering is overeengekomen.
- 15.4 De facturen dienen vergezeld te gaan van door gemachtigde van de opdrachtgever voor akkoord getekende ontvangstbonnen respectievelijk mandagenstaten.
- 15.5 De opdrachtnemer is niet gerechtigd de factuur te verhogen met een zogenaamde kredietbeperkings toeslag.
- 15.6 De opdrachtnemer is verplicht de opdrachtgever desgevraagd kosteloos alle inlichtingen te verschaffen voor zijn administratie of voor die van de principaal.
- 15.7 De opdrachtgever is gerechtigd de betaling op te schorten indien de opdrachtnemer niet aan al zijn verplichtingen heeft voldaan. Betaling door de opdrachtgever houdt op geen enkele wijze afstand van recht in.
- 15.8 De opdrachtnemer is verplicht om op eerste verzoek van de opdrachtgever de door deze verlangde zekerheid te stellen.
- 15.9 Met het factuuradres is bedoeld het adres zoals in de order van de opdrachtgever vermeld.
- 15.10 Facturen die niet aan de in de voorgaande leden van dit artikel gestelde eisen voldoen, worden zonder in behandeling te worden genomen geretourneerd en niet betaald.

Artikel 16 Betaling en eindafrekening

- 16.1 Indien de opdrachtnemer aan al zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan, kan de opdrachtnemer de overeengekomen prijs aan de opdrachtgever factureren, waarna betaling door de opdrachtgever zal geschieden binnen zestig (60) dagen na datum van ontvangst en goedkeuring van de desbetreffende factuur.
- 16.2 De betalingen zullen geschieden op basis van een overeen te komen termijnenschema, en bij het ontbreken van dit termijnenschema, na de laatste levering (ingeval van inkoop) c.q. na oplevering van het werk (ingeval van onderaanneming). De opdrachtgever zal slechts betalen:
- zodra de levering/het werk of het gedeelte waarop een (termijn)betaling betrekking heeft door de opdrachtnemer naar genoegen is opgeleverd;
 - na ontvangst door de opdrachtgever van een factuur conform het bepaalde in artikel 15 (Facturering); en
 - nadat de opdrachtnemer hem desgevraagd heeft aangetoond, dat hij de bij het werk betrokken werknemers het hun toekomende heeft betaald, alsmede dat hij de voor deze werknemers verschuldigde premies sociale verzekeringen en loonheffing heeft betaald.
- 16.3 Art 16.3 De opdrachtnemer is gehouden zijn eindafrekening binnen 4 weken na oplevering van zijn werkzaamheden of na zijn laatste aflevering bij de opdrachtgever in te dienen. Indien de principaal en de opdrachtgever een onderhoudstermijn zijn overeengekomen, dient de eindafrekening binnen 4 weken na afloop van die onderhoudstermijn te zijn ingediend. Indien de opdrachtgever de eindafrekening niet binnen genoemde termijn heeft ontvangen, heeft de opdrachtnemer geen recht meer op betaling van het bedrag van een eventueel positief saldo van de eindafrekening.
- 16.4 Betalingen of factureringen kunnen onverminderd het bovenstaande eerst geschieden, nadat de door de opdrachtnemer ondertekende en ongewijzigde kopie van de opdracht door de opdrachtgever is terugontvangen.
- 16.5 De opdrachtgever is niet verplicht tot betaling van de facturen indien deze niet zijn vergezeld van en voldoen aan de door een gemachtigde van de opdrachtgever ondertekende ontvangstbonnen en/of mandagenstaten als bedoeld in artikel 15.4 (Facturering).
- 16.6 In principe is de betalingssystematiek gelijk aan de betalingssystematiek zoals vermeld in de hoofdaannemingsovereenkomst.
- 16.7 Betaling door de opdrachtgever voor de geleverde (goedgekeurde) zaken en/of (gedeelten van) het werk ontslaat de opdrachtnemer niet van enige garantie en/of aansprakelijkheid zoals deze voortvloeien uit de overeenkomst of de wet.
- 16.8 Indien de opdrachtnemer na schriftelijke ingebrekestelling, al dan niet toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst, is de opdrachtgever tot geen enkele vergoeding gehouden, behoudens tot betaling van reeds verrichte en goedgekeurde leveringen. Indien de tekortkoming de opdrachtnemer toerekenbaar is, geldt dat deze betaling geschiedt onder aftrek van de schade en kosten die de opdrachtgever als gevolg van de toerekenbare tekortkoming lijdt en/of zal lijden.
- 16.9 Indien door in gebreke blijven of onvermogen van de opdrachtnemer de opdrachtgever het werk geheel of gedeeltelijk uitvoert, of door anderen doet uitvoeren, heeft de opdrachtgever het recht om voor rekening van de opdrachtnemer rechtstreeks aan onderaannemers en leveranciers van de opdrachtnemer een billijke vergoeding uit te keren voor de werkzaamheden en leveringen, waarvoor deze nog geen betaling genoten. De opdrachtgever gaat hiertoe niet over dan na de opdrachtnemer of diens wettelijke vertegenwoordiger ter zake te hebben gehoord.

Artikel 17 Aansprakelijkheid en vrijwaring

- 17.1 De opdrachtnemer is aansprakelijk voor alle schade van welke aard dan ook in het kader van de uitvoering van de opdracht ontstaan. De opdrachtnemer is gehouden alle schade die de opdrachtgever, de principaal c.q. derden dientengevolge lijden te vergoeden. De opdrachtnemer zal de opdrachtgever vrijwaren voor aanspraken van derden ter zake en zal de opdrachtgever zo nodig schadeloos stellen.
- 17.2 De opdrachtnemer is aansprakelijk voor administratieve boeten en/of andere strafmaatregelen die worden opgelegd aan de opdrachtgever, de principaal en/of derden tengevolge van een doen en/of nalaten van de opdrachtnemer.

- 17.3 De opdrachtnemer is aansprakelijk voor schade aan hulpmaterialen, -constructies, gereedschappen, materieel alsmede de nog niet in het werk opgenomen zaken die door de opdrachtnemer op de bouwplaats zijn aangevoerd, waaronder schade door diefstal, terugloop in waarde, vandalisme en beschadiging met inbegrip van brandstichting.

Artikel 18 Verzekering

- 18.1 De opdrachtnemer is gehouden – als verzekeringnemer - een voor de opdrachtgever genoegzame primaire aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten voor de financiële gevolgen van zijn aansprakelijkheid jegens de opdrachtgever, de principaal en/of derden, de premie bij vooruitbetaling in zijn geheel voor de duur van de overeenkomst te voldoen en ten genoegen van de opdrachtgever aan te tonen dat eventuele schade-uitkeringen rechtstreeks aan de opdrachtgever zullen geschieden, bij gebreke waarvan de opdrachtgever gerechtigd is de overeenkomst, na ingebrekestelling, zonder rechterlijke tussenkomst te ontbinden, onverminderd de overige rechten van de opdrachtgever. Verzekering van zijn aansprakelijkheid laat onverlet de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer op grond van de overeenkomst of de wet. Indien meerdere verzekeringen van toepassing zijn bij een schade, gaat de in de eerste volzin van dit artikel bedoelde aansprakelijkheidsverzekering van de opdrachtnemer te allen tijde vóór op die andere verzekeringen.
- 18.2 De opdrachtnemer zal alle zaken, die hij van de opdrachtgever onder zich heeft of zal ontvangen, verzekeren tegen schade van welke aard dan ook, toegebracht gedurende de periode dat deze zich onder de hoede van de opdrachtnemer bevinden
- 18.3 Bij levering respectievelijk inzet van motorrijtuigen en ander rollend materieel dient de opdrachtnemer het risico van aansprakelijkheid voor schade jegens de opdrachtgever en/of derden te verzekeren overeenkomstig de wettelijke vereisten en met inachtneming van het van toepassing zijnde bestek en/of andere contractuele bepalingen. De verzekeringspolissen dienen onder meer te voldoen aan de navolgende voorwaarden:
- de opdrachtgever dient in verband met de overeenkomst als medeverzekerde op de polis van de opdrachtnemer te worden aangemerkt.
 - de motorrijtuigen- en werkmaterieelverzekeringen mogen geen uitsluitingen bevatten ten aanzien van het zogenaamde werkkrisico en/of schade aan ondergrondse zaken, zoals kabels en leidingen.
- 18.4 Op verzoek is de opdrachtnemer verplicht kopieën van de verzekeringspolissen van de verzekeringsmaatschappijen aan de opdrachtgever ter beschikking te stellen, alsmede afschriften van de corresponderende premiebetalingen.
- 18.5 De opdrachtnemer draagt mede de verplichtingen welke door de verzekeringsvoorwaarden aan (mede-)verzekerden worden opgelegd. In geval de opdrachtnemer tekortschiet in de nakoming van zijn verzekeringsverplichtingen, is de opdrachtgever gerechtigd deze verplichtingen namens en voor rekening van de opdrachtnemer na te komen.
- 18.6 Onverlet latende aansprakelijkheden van de opdrachtnemer uit hoofde van de overeenkomst of de wet, dient de opdrachtnemer vorengenoemde aansprakelijkheden te verzekeren tot bedragen:
- welke de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen voorschrijft ten aanzien van gebruik van motorvoertuigen en zelfrijdend werkmaterieel;
 - voor aansprakelijkheden, uit andere oorzaken dan bedoeld in het vorige sublid van dit artikel, tot een bedrag als vermeld in de overeenkomst, bij gebreke waarvan tenminste een verzekerd bedrag per gebeurtenis ter grootte van € 2.000.000 is vereist.
- 18.7 Bij tegenstrijdigheid tussen de eisen die de principaal stelt aan de inhoud van de verzekering van de opdrachtgever en de daadwerkelijke inhoud van de verzekering van de opdrachtgever prevaleert de laatste. Dat wil zeggen dat de opdrachtnemer zich niet kan beroepen op de betreffende eisen van de principaal.
- 18.8 Het eigen risico van enige verzekering komt geheel voor rekening van de opdrachtnemer.
- 18.9 Aanspraken op enige eventueel door de opdrachtgever (of de principaal) afgesloten verzekeringen ontstaan eerst door een daartoe strekkende verklaring door de opdrachtgever (of de principaal) aan de betreffende verzekeraar(s). Ten aanzien van de in artikel 17.3 van deze algemene voorwaarden bedoelde gevallen kan door de opdrachtnemer geen beroep worden gedaan op enige eventueel door de opdrachtgever afgesloten verzekeringen.

Artikel 19 Levering certificaten e.d.

- 19.1 Indien in de overeenkomst certificaten, attesten, garantiebewijzen en/of instructieboeken e.d. worden verlangd, draagt de opdrachtnemer zorg, dat deze uiterlijk binnen 2 weken na levering van de zaken/oplevering van het werk in het bezit van de opdrachtgever zijn, tenzij in de overeenkomst een eerder tijdstip is genoemd. Bij gebreke hiervan kan de opdrachtgever de betaling opschorten totdat deze wel in zijn bezit zijn.

Artikel 20 Garantie

- 20.1 Onverminderd zijn aansprakelijkheid uit hoofde van de overeenkomst of de wet garandeert de opdrachtnemer gedurende de in de overeenkomst te bepalen periode, bij gebreke waarvan een periode van vijf jaar geldt, dat de geleverde zaken en het uitgevoerde werk inclusief de daarvoor gebruikte zaken tenminste zijn:
- van goede kwaliteit, zonder gebrek in ontwerp, constructie, montage en materiaal, en
 - in overeenstemming met hetgeen in de overeenkomst (en de daarbij behorende bescheiden, waaronder die bedoeld in artikel 3.2 (Aanvaarding van opdracht; overeenkomst) van deze voorwaarden) is bepaald en geschikt voor het doel waarvoor zij zijn bestemd en conform de eisen die daaraan in de

overeenkomst en door of vanwege de overheid zijn gesteld. Het geleverde zal van deugdelijk materiaal en goede uitvoering zijn, uitgevoerd door vakbekwame personen onder deskundige leiding, in alle opzichten overeenkomstig de tekeningen en specificaties en, indien van toepassing, ten minste gelijk zijn aan door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever ter beschikking gestelde of getoonde monsters of modellen. Het geleverde zal overigens volledig in staat zijn de beoogde prestaties te leveren, alsmede voldoen aan alle ten tijde van de totstandkoming van de overeenkomst en ten tijde van de feitelijke levering (zodra het geleverde op de overeengekomen plaats van levering door de opdrachtgever in ontvangst is genomen) geldende normen, keurkenmerken, wetten en overheidsvoorschriften.

De opdrachtnemer staat er verder voor in dat de geleverde zaken geschikt zijn voor het doel waarvoor ze zijn bestemd.

- 20.2 Het bepaalde in lid 1 van dit artikel geldt met dien verstande dat, indien de opdrachtgever vóór opdrachtverlening bekend maakt dat hij op grond van het bestek jegens de principaal gehouden is voor het geleverde c.q. opgeleverde (deel van het) werk een bepaalde garantie te verstrekken, de opdrachtnemer verplicht is jegens de opdrachtgever diezelfde garantie te verstrekken, tenzij de fabrieksgarantie uitgebreider is dan de hiervoor bedoelde, in welk geval die fabrieksgarantie geldt.
- 20.3 De in leden 1 en 2 van dit artikel bedoelde garanties gelden (i) ingeval van inkoop, vanaf de dag van levering, (ii) ingeval van onderaanneming, vanaf de dag van oplevering van het werk door de opdrachtgever aan de principaal van het betreffende onderdeel van het werk en (iii) ingeval van geleverde technische componenten en installaties in het bijzonder, vanaf de dag van ingebruikname of inbedrijfstelling.
- 20.4 Onverminderd de overige aanspraken van de opdrachtgever, zal de opdrachtnemer alle tijdens de garantieperiode optredende gebreken voor eigen rekening op eerste aanzegging van en in overleg met de opdrachtgever zo spoedig mogelijk herstellen.
- 20.5 Indien de opdrachtnemer na schriftelijke ingebrekestelling het gebrek niet, niet tijdig en/of niet behoorlijk wegneemt, of opheffing van het gebrek geen uitstel kan lijden, is de opdrachtgever gerechtigd, na schriftelijke kennisgeving, het ter zake nodige op kosten van de opdrachtnemer uit te voeren of te laten uitvoeren. De opdrachtgever is gerechtigd deze kosten te verhalen op de opdrachtnemer.
- 20.6 Na vervanging of reparatie binnen de garantieperiode gaat voor het desbetreffende gedeelte van het geleverde de overeengekomen garantie opnieuw in.
- 20.7 Na het verstrijken van de op grond van dit artikel toepasselijke garantietermijn, blijft de opdrachtnemer gedurende een periode van vijf jaren aansprakelijk voor verborgen gebreken. Onder verborgen gebreken worden verstaan een gebrek dat bij de inspectie van de zaken als bedoeld in artikel 21 (Inspectie en keuring) c.q. bij opnemings van het werk als bedoeld in artikel 38 (Opnemings en goedkeuring) door de opdrachtgever redelijkerwijs niet had kunnen worden ontdekt.
- 20.8 De opdrachtnemer is gehouden zijn organisatie zodanig in te richten en ingericht te houden dat van elk onderdeel c.q. de component van de levering de herkomst traceerbaar is op onder andere productie en herkomstshistorie.
- 20.9 De klachtplicht van de opdrachtgever als bedoeld in artikelen 7:23 en 6:89 BW zal niet met zich meebrengen dat de opdrachtgever binnen zes maanden, nadat hij een gebrek in de prestatie van de opdrachtnemer heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, bij de opdrachtnemer dient te protesteren.

Artikel 21 Inspectie en keuring

- 21.1 De opdrachtgever en/of de principaal en/of de bouwdirectie van het werk hebben te allen tijde het recht de bestelde of geleverde zaken/het (in uitvoering zijnde) werk - daaronder begrepen de daarvoor gebruikte zaken - te inspecteren of te keuren. Alsdan zal de opdrachtnemer zorgen voor zodanige faciliteiten als daarvoor redelijkerwijs kunnen worden verlangd.
- 21.2 De kosten van deze keuring komen ten laste van de opdrachtnemer ingeval deze zaken/het werk door de opdrachtgever en/of de principaal en/of de bouwdirectie van het werk worden afgekeurd.
- 21.3 Inspectie of goedkeuring ontslaat de opdrachtnemer niet van enige garantie of aansprakelijkheid, zoals deze voortvloeit uit de overeenkomst of de wet.

Artikel 22 Gehele of gedeeltelijke ontbinding/opzegging

- 22.1 Elke tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer overeengekomen termijn voor de nakoming door de opdrachtnemer van zijn verplichtingen is een fatale termijn, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Door het enkele verstrijken van de termijn is de opdrachtnemer in verzuim. Door de opdrachtgever aan opdrachtnemer gestuurde aanmaningen doen daaraan niet af.
- 22.2 In de volgende gevallen is de opdrachtnemer van rechtswege in verzuim en is de opdrachtgever gerechtigd, zonder dat enige ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst vereist is, de overeenkomst geheel of gedeeltelijk ontbonden te verklaren
- of op te zeggen, zulks onverminderd zijn recht tot schadevergoeding:
- a indien de opdrachtnemer een of meer van zijn contractuele verplichtingen niet of niet tijdig of niet volledig nakomt, zodat onder meer vertraging in het werk of een gedeelte daarvan ontstaat/te duchten is;
- b ingeval van (een aanvraag tot):
- (i) faillissement,
- (ii) (voorlopige) surseance van betaling,
- (iii) (gedeeltelijke) liquidatie of
- (iv) onder curatele stelling,
- van de opdrachtnemer of van de (rechts)persoon die zich voor de verplichtingen van de opdrachtnemer garant heeft gesteld of zekerheid heeft verstrekt;

- c indien één of meer van de zaken van de opdrachtnemer onder bewind worden gesteld;
- d indien de opdrachtnemer (onderdelen van) zijn onderneming of de zeggenschap daarover geheel of gedeeltelijk overdraagt, zijn onderneming geheel of gedeeltelijk stillet, dan wel er anderszins sprake is van staking van de bedrijfsuitoefening;
- e indien op de zaken of een gedeelte van de zaken van de opdrachtnemer conservatoir of executoriaal beslag wordt gelegd;
- f indien de opdrachtnemer zijn verplichtingen uit de overeenkomst door overmacht niet kan nakomen;
- g indien de opdrachtnemer komt te overlijden;
- h indien op grond van de audit als bedoeld in artikel 4.3 (Integriteit) is gebleken dat de opdrachtnemer, diens medewerkers of de door hem ingeschakelde onderaannemers, arbeidskrachten of leveranciers, bij de uitvoering van de overeenkomst niet de normen in acht hebben genomen die zijn neergelegd in de van toepassing zijnde gedragscode, waardoor is gehandeld in strijd met die gedragscode, en dit handelen naar objectieve maatstaven bezien dermate ernstig is dat dit een gehele of gedeeltelijke ontbinding rechtvaardigt;
- i indien de opdrachtnemer enig wettelijk voorschrift schendt, dan wel een boete of een andere maatregel opgelegd krijgt.

Tevens is de opdrachtgever in genoemde gevallen gerechtigd de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk voor rekening en risico van de opdrachtnemer aan een of meer derden op te dragen.

- 22.3 Onverminderd het bepaalde in het vorige lid, zijn de opdrachtgever en de opdrachtnemer gerechtigd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk, zonder rechterlijke tussenkomst als ontbonden of opgezegd te beschouwen, ongeacht hun verdere recht op schadevergoeding, indien de wederpartij na deugdelijke ingebrekestelling zijn verplichtingen ter zake van de overeenkomst niet nakomt.
- 22.4 Indien een partij gebruik maakt van het in de voorafgaande leden bedoelde recht, wordt de wederpartij schriftelijk in kennis gesteld van de gehele of gedeeltelijke ontbinding of opzegging van de overeenkomst.
- 22.5 Bij (gedeeltelijke) ontbinding of opzegging heeft de opdrachtgever, onverminderd zijn recht op vergoeding van schade en kosten het recht te zijner keuze:
- a de reeds geleverde, maar niet (meer) te gebruiken zaken/het reeds uitgevoerde werk voor rekening van de opdrachtnemer naar hem terug te sturen/af te breken en de voor deze zaken/dit werk reeds gedane betalingen terug te vorderen;
- b de overeenkomst zelf of door derden te laten voltooiën, eventueel na schriftelijke kennisgeving, met gebruikmaking van het reeds door de opdrachtnemer geleverde/uitgevoerde werk en de door de opdrachtnemer gebruikte materialen, materieel e.d. al dan niet tegen een achteraf overeen te komen redelijke vergoeding.
- 22.6 De vorderingen die de opdrachtgever tengevolge van de ontbinding of opzegging van de overeenkomst mocht hebben of verkrijgen, inclusief zijn eventuele vordering tot vergoeding van schade en kosten zijn terstond en geheel opeisbaar.
- 22.7 De opdrachtnemer is verplicht (een aanvraag van) faillissement en een (dreiging van) beslaglegging onverwijld schriftelijk aan de opdrachtgever te melden.

Artikel 23 Opschortingsrechten

- 23.1 De opdrachtnemer verklaart afstand te doen van zijn verplichtingen ingevolge de overeenkomst op te schorten, indien en voor zover door de uitoefening van zijn opschortingsrecht de tijdige uitvoering van het werk, waarvoor de levering(en) en/of de (onderaannemings)werkzaamheden bestemd zijn, daardoor vertraagd wordt.
- 23.2 De opdrachtgever is gerechtigd zijn betalingsverplichtingen op te schorten indien de opdrachtnemer tekortschiet, dan wel tekort dreigt te schieten in de nakoming van zijn verplichtingen, ongeacht of deze tekortkoming toerekenbaar is.
- 23.3 Indien de opdrachtgever op grond van de hem op dat moment bekend zijnde omstandigheden in redelijkheid heeft gemeend zijn verplichtingen te mogen opschorten, is de opdrachtgever niet verplicht tot enige schadevergoeding indien achteraf bekend wordt dat het beroep van de opdrachtgever op zijn opschortingsrecht niet rechtsgeldig is geweest.
- 23.4 De opdrachtnemer doet uitdrukkelijk afstand van zijn retentierecht.

Artikel 24 Cessie en verpanding van vorderingen

- 24.1 Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtnemer is het de opdrachtnemer niet toegestaan vorderingen die de opdrachtnemer ingevolge een overeenkomst met de opdrachtgever heeft of zal verkrijgen (waaronder het eventueel in de prijs begrepen verschuldigde bedrag aan premies sociale verzekeringen en loonbelasting, waarvoor de opdrachtgever ingevolge de wet aansprakelijk is) aan derden te cederen, te verpanden of anderszins te bezwaren of over te dragen.

Artikel 25 Hulpmiddelen

- 25.1 Tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen dient de opdrachtnemer zelf zorg te dragen voor alle ten behoeve van uit te voeren werkzaamheden, benodigde hulpmiddelen, zoals kritisch materieel als bedoeld in artikel 4.3 (Kwaliteit, arbo en milieu) van deze voorwaarden. Hulpmiddelen dienen van deugdelijke kwaliteit te zijn en dienen te voldoen aan de geldende wettelijke eisen en regelgeving.
- 25.2 De opdrachtnemer kan slechts met toestemming van de opdrachtgever gebruikmaken van hulpmiddelen van de opdrachtgever. Dat gebruik is voor risico van de opdrachtnemer en de opdrachtnemer is volledig aansprakelijk voor de schade die door dit gebruik wordt veroorzaakt. De opdrachtnemer zal de

opdrachtgever vrijwaren voor aanspraken van derden ter zake. Zodra de opdrachtnemer het gebruik heeft beëindigd, dient hij de hulpmiddelen aan de opdrachtgever te retourneren in de staat waarin hij ze heeft ontvangen. De opdrachtnemer is gehouden eventuele schade en/of gebreken aan de hulpmiddelen onverwijld aan de opdrachtgever te melden en schade op eerste verzoek aan de opdrachtgever te vergoeden.

Artikel 26 Ketenaansprakelijkheid/ inlenersaansprakelijkheid

- 26.1 Op grond van deze voorwaarden, voor zover de overeenkomst toepassing niet heeft uitgesloten, is de Wet Ketenaansprakelijkheid (artikelen 34 en 35 Invorderingswet 1990), hierna in dit artikel te noemen: "de wet", van toepassing.
- 26.2 Indien de opdrachtnemer de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk aan een derde uitbesteedt, alsmede indien hij voor de uitvoering van de overeenkomst gebruik maakt van ter beschikking gestelde arbeidskrachten dienen de administratieve voorschriften conform de wet strikt te worden nageleefd. Voor zover het niet naleven van deze voorschriften ten gevolge zou hebben dat de opdrachtgever door derden aansprakelijk wordt gesteld, vrijwaart de opdrachtnemer hierbij de opdrachtgever voor alle gevolgen hiervan.
- 26.3 De opdrachtnemer is gehouden mee te werken aan het scheppen van waarborgen voor de inning van belastingen, premies en sociale lasten verband houdende met de te verrichten werkzaamheden en zal ervoor zorg dragen dat voor alle op het werk aanwezige arbeidskrachten zal worden voldaan aan alle wettelijke verplichtingen, waaronder de verplichting tot afdracht van premies sociale verzekeringen en loonbelasting. De opdrachtnemer zal de opdrachtgever ter zake vrijwaren voor aanspraken van derden.
- De verplichtingen van de opdrachtnemer omvatten mede:
- a het op verzoek van de opdrachtgever tonen van zijn inschrijving in het Handelsregister, alsmede zijn aansluitnummer bij de bedrijfsvereniging waarbij de opdrachtnemer is aangesloten, alsmede het opgeven van zijn BTW-nummer en van het nummer van zijn vestigingsvergunning, voor zover deze voor de uitoefening van zijn bedrijf vereist is;
 - b het op verzoek van de opdrachtgever, voordat medewerkers de werkzaamheden aanvangen, overhandigen van een staat, bevattende de namen van alle werknemers die door hem direct of indirect te werk zijn gesteld;
 - c het wekelijks verstrekken van een mandagenregister ter zake van het aan hem opgedragen werk. Het mandagenregister dient onder meer de namen van alle door de opdrachtnemer bij het werk ingeschakelde werknemers, alsmede een kopie identiteitsbewijs van de medewerkers, inclusief geboortedata en BSN nummers, alsmede een manurenverantwoording te bevatten. In geval van buitenlandse arbeidskrachten is de opdrachtnemer verplicht voor iedere arbeidskracht een Nederlands BSN nummer aan te vragen en hiervan opgaf te doen aan de opdrachtgever indien in Nederland belastingplicht ontstaat;
 - d het strikt nakomen van al zijn verplichtingen jegens de door hem te werk gestelde werknemers;
 - e het eenmaal per drie maanden, of zoveel vaker als de opdrachtgever wenst, aan de opdrachtgever verstrekken van een verklaring inzake zijn afdracht van loonbelasting en premies sociale verzekeringen. Indien de opdrachtnemer is aangesloten bij de Stichting Normering Arbeid kan worden volstaan met een kopie van het meest actuele NEN-4400 certificaat;
 - f het strikt naleven van al hetgeen de opdrachtnemer bij of krachtens de wet gehouden is te doen in verband met de door hem ingevolge de met de opdrachtgever gesloten overeenkomst te verrichten prestatie;
 - g het vrijwaren van de opdrachtgever voor de aansprakelijkheid van de opdrachtgever jegens de principaal en/of derden wegens het niet naleven door de opdrachtnemer van zijn verplichtingen ingevolge de overeenkomst, dan wel ingevolge de wet;
 - h het op verzoek van de opdrachtgever tonen van het lidmaatschapsbewijs van de opdrachtnemer van een branche of ondernemersorganisatie indien hij daarvan lid is, alsmede het opgeven van zijn aansluitnummer bij een onderlinge waarborgmaatschappij indien hij daarbij aangesloten is.
- 26.4 De door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer te verrichten betalingen zullen voorts geschieden onder de voorwaarde dat voorafgaande aan tewerkstelling van de hierna bedoelde werknemers:
- a de opdrachtgever op de hoogte wordt gesteld of op het werk werknemers uit (niet) EU-landen te werk worden gesteld, onder vermelding van de namen en geboortedata van de desbetreffende werknemers en onder overlegging van bewijzen waaruit blijkt dat deze werknemers een geldige vergunning hebben om in Nederland arbeid te mogen verrichten voor de duur van de te verrichten werkzaamheden, voor zover deze verplichting uit de wet blijkt; en
 - b de opdrachtgever op de hoogte wordt gesteld wanneer op het werk werknemers uit andere EU-landen dan Nederland te werk worden gesteld, onder vermelding van de namen en geboortedata van de desbetreffende werknemers en onder overlegging van bewijzen (zoals bijvoorbeeld een E 101-formulier) waaruit blijkt dat de sociale verzekeringspremies voor deze werknemers voor de duur van de te verrichten werkzaamheden in het desbetreffende andere EU-land worden afgedragen. Daarnaast dient, indien van toepassing, een kopie van het EHIC (European Health Insurance Card) te worden overlegd op basis waarvan in Nederland medische zorg kan worden verleend.
- 26.5 De opdrachtgever heeft steeds het recht de ter zake van het werk verschuldigde premies sociale verzekeringswetten, loonbelasting en premies volksverzekeringen, waarvoor hij ingevolge artikel 35 van de Invorderingswet 1990 hoofdelijk aansprakelijk is, aan de opdrachtnemer te betalen door storting op diens geblokkeerde rekening in de zin van de wet (de G-rekening). In geval artikel 34 van de Invorderingswet van toepassing is en in geval omzetbelasting in rekening wordt

gebracht, heeft de opdrachtgever het recht de verschuldigde omzetbelasting te betalen door storting op de G-rekening. De opdrachtnemer zal zorgen dat een G-rekening beschikbaar is.

- 26.6 Onverminderd het in artikel 26.5 (Ketenaansprakelijkheid/inlenersaansprakelijkheid) bepaalde is de opdrachtgever te allen tijde gerechtigd de hierboven bedoelde bedragen aan premies sociale verzekeringswetten, loonbelasting en premies volksverzekeringen van de onderaannemersom in te houden en namens de opdrachtnemer rechtstreeks aan de ontvanger der directe belastingen te voldoen, alsmede bij inlening de eventueel verschuldigde omzetbelasting.
- 26.7 In de gevallen als in de artikelen 26.5 en 26.6 (Ketenaansprakelijkheid/inlenersaansprakelijkheid) bedoeld, is de opdrachtgever door zodanige betaling jegens de opdrachtnemer gekwetend, voor zover het deze bedragen betreft.
- 26.8 Indien de opdrachtgever redelijkerwijs tot het oordeel kan komen dat de opdrachtnemer ter zake van het aan hem opgedragen werk een hoger bedrag aan premies sociale verzekeringswetten, loonbelasting en premies volksverzekeringen verschuldigd zal zijn dan het percentage dat in de overeenkomst is vastgesteld, kan hij dat percentage wijzigen.
- 26.9 Indien op grond van de wet de opdrachtgever aansprakelijk wordt gesteld en daardoor gehouden is niet betaalde (voorschot)premies, sociale verzekeringen en belastingen te betalen, heeft de opdrachtgever verhaal op de opdrachtnemer voor het gehele bedrag, te vermeerderen met wettelijke rente vanaf het tijdstip van betaling door de opdrachtgever.
- 26.10 Indien de opdrachtnemer zijn verplichtingen, op grond van de CAO-Bouwbedrijf of enige andere CAO, jegens zijn werknemers niet nakomt, en de opdrachtgever aansprakelijk wordt gesteld deze verplichtingen na te komen, heeft de opdrachtgever jegens de opdrachtnemer verhaal voor het gehele bedrag te vermeerderen met wettelijke rente vanaf het tijdstip van betaling door de opdrachtgever.
- 26.11 Indien de opdrachtnemer en/of de door hem ingeschakelde derden niet meer aan hun betalingsverplichtingen uit hoofde van de wet kunnen voldoen, dient de opdrachtnemer binnen vijf werkdagen vanaf de dag dat de betalingsnood ontstaat, de opdrachtgever daarvan op de hoogte te stellen, bij gebreke waarvan de opdrachtnemer jegens de opdrachtgever van rechtswege in verzuim is. De opdrachtgever is alsdan gerechtigd zonder dat enige ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst is vereist, de overeenkomst geheel of gedeeltelijk ontbonden te verklaren, onverminderd zijn recht op schadevergoeding.
- 26.12 Indien op grond van de overeenkomst en op grond van de informatie van de opdrachtnemer blijkt dat deze opdrachtnemer en/of door hem ingeschakelde derden als zelfstandige kwalificeren, overlegt de opdrachtnemer aan de opdrachtgever een geldige "Verklaring arbeidsrelatie" en een kopie identiteitsbewijs.

Artikel 27 Kwaliteit, arbo en milieu

- 27.1 De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de onder zijn toezicht staande arbeidskrachten en onderaannemers. Hij is verplicht om de vereiste maatregelen te treffen conform de voor dit werk geldende wettelijke voorschriften, alsmede instructies, eisen en aanwijzingen van de opdrachtgever, de bouwdirectie of overheidsinstanties zoals de arbeidsinspectie, stipt na te leven.
- 27.2 De opdrachtnemer is verplicht tot het nemen van zodanige maatregelen, dat tijdens aan- en afvoer van materieel en/of materialen c.q. dat tijdens de uitvoering van zijn werkzaamheden, op het bouwterrein geen bodemverontreiniging en/of milieuschade zal optreden. Mocht echter als gevolg van niet te voorzien calamiteiten toch bodemverontreiniging en/of milieuschade optreden dan verplicht de opdrachtnemer zich tot het terstond nemen van passende maatregelen en het melden aan de opdrachtgever van deze verontreiniging, alsmede het voor zijn rekening herstellen van de oorspronkelijke situatie. De opdrachtnemer is gehouden de opdrachtgever te vrijwaren voor aanspraken van derden ter zake.
- 27.3 De opdrachtnemer is gehouden zijn werkzaamheden uit te voeren volgens de vigerende milieuvoorschriften en wettelijke eisen en wordt geacht voorbereid te zijn op en te handelen bij (milieu)noodsituaties en nadelige milieueffecten, die hiermee samenhangen, om die te voorkomen en tegen te gaan.
- 27.4 Mocht zich een ongeval, bijna-ongeval of milieu-incident voordoen, dan dient de opdrachtnemer dit per direct mondeling te melden bij de opdrachtgever. Uiterlijk binnen 3 dagen nadat het ongeval, bijna-ongeval of milieu-incident heeft plaatsgevonden, dient de opdrachtnemer dit schriftelijk te melden via het (bijna) ongevals-incidentenrapport (op te vragen bij de opdrachtgever). De opdrachtnemer stuurt:
- 1 exemplaar naar de leidinggevende van het project
 - 1 exemplaar naar de KAM coördinator
 - 1 exemplaar naar de afdeling inkoop
- Mocht de opdrachtnemer verzuimen via dit formulier melding te maken van het ongeval, bijna-ongeval of milieu-incident dan wijst de opdrachtgever elke aansprakelijkheid in de meest uitgebreide zin af.
- 27.5 Conform de Nederlandse wet- en regelgeving zijn bedrijven verplicht om gevaarlijke stoffen te registreren. Tevens dienen deze bedrijven voorlichting te verstrekken over de aard en samenstelling van deze stoffen. Daar de opdrachtnemer op de hoogte is van de samenstelling van deze stoffen, wordt de opdrachtnemer verplicht de nodige productinformatie eigenhandig tijdig, eenduidig en schriftelijk te verstrekken bij levering van bouwstoffen / materialen. Zonodig op eerste verzoek van de opdrachtgever.
- 27.6 De opdrachtnemer garandeert dat hij volledig op de hoogte is van Verordening EG Nr. 1907/2006 inzake Registratie, Evaluatie en Autorisatie van Chemische stoffen ("REACH") die in de Europese Unie worden geïmporteerd, gedistribueerd of gebruikt. De opdrachtnemer garandeert dat, indien en voor zover van toepassing, de geleverde zaken daarin volledig voldoen aan de eisen van REACH. De opdrachtnemer zal de (pre-) registratienummers doorgeven aan de

opdrachtgever. Voor zover de geleverde zaken daarin onder andere nationale of internationale regelgeving vallen welke het gebruik van chemische stoffen beperken, garandeert de opdrachtnemer dat de geleverde zaken daarin volledig voldoen aan deze regelgeving.

Artikel 28 Duurzaamheid

- 28.1 De waarden zoals vastgelegd in de Verklaring Duurzaamheid voor Leveranciers en Onderaannemers van de opdrachtgever ("Verklaring Duurzaamheid"), te vinden op de website www.heijmans.nl, zijn voor de opdrachtgever van wezenlijk belang. De opdrachtnemer, zijn medewerkers alsmede door hem ingeschakelde onderaannemers, arbeidskrachten en leveranciers zullen zich bij de uitvoering van de overeenkomst houden aan de Verklaring Duurzaamheid, die is gepubliceerd op de website van de opdrachtgever en op verzoek wordt toegezonden.
- 28.2 In het kader van zijn beleid met betrekking tot duurzaamheid kunnen door de opdrachtgever na overleg met de opdrachtnemer nadere eisen worden gesteld aan de bedrijfsvoering van de opdrachtnemer en aan de door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever te leveren producten en diensten.
- 28.3 Het staat de opdrachtgever vrij om vanwege (nadere) eisen van de principaal op het gebied van duurzaamheid nadere eisen te stellen aan producten en diensten van de opdrachtnemer.

Artikel 29 Geschillenbeslechting; toepasselijk recht

- 29.1 Alle geschillen - daaronder begrepen die, welke slechts door een der partijen als zodanig worden beschouwd - die naar aanleiding van de overeenkomst of van overeenkomsten die daarvan een uitloeiing zijn, tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer mochten ontstaan, worden beslecht op de wijze zoals in de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de principaal is voorzien. Indien de opdrachtgever geen opdrachtgever heeft, of indien tussen de opdrachtgever en de principaal geen geschillenregeling is overeengekomen, worden geschillen tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer, met uitzondering van Kantonzaken als bedoeld in artikel 108 lid 2 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, beslecht door de bevoegde rechter te Den Bosch. De opdrachtgever blijft echter bevoegd een geschil voor te leggen aan de volgens de wet bevoegde rechter.
- 29.2 Bovenstaande laat onverlet de mogelijkheid voor beide partijen de Voorzieningenrechter van de Rechtbank in Kort Geding te verzoeken een voorlopige voorziening te treffen dan wel tot het nemen van conservatoire maatregelen.
- 29.3 De overeenkomst wordt uitsluitend door Nederlands recht beheerst. Toepassing van het Weens Koopverdrag 1980 (CISG: Convention on the International Sales of Goods) is uitgesloten.

II A BIJZONDER GEDEELTE: INKOOPVOORWAARDEN

Artikel 30 Wijze van levering

- 30.1 Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, geschiedt de levering franco werk. Het transport van de zaken vindt derhalve voor rekening en risico van de opdrachtnemer plaats.
- 30.2 Breuk en/of beschadiging ontstaan bij het laden, transport en/of bij het lossen en tassen, zijn voor rekening van de opdrachtnemer, tenzij wordt aangetoond dat de schade is ontstaan door schuld van (werknemers van) de opdrachtgever.
- 30.3 Lossen en tassen buiten de normale werktijden van de opdrachtgever kan alleen plaatsvinden na diens voorafgaande schriftelijke goedkeuring, tenzij bij overeenkomst anders is bepaald.
- 30.4 De zaken moeten behoorlijk en milieuvriendelijk zijn verpakt. De opdrachtnemer is aansprakelijk voor schade aan personen of zaken veroorzaakt door onvoldoende verpakking en/of beschadiging of vernieling van deze verpakking. De opdrachtgever heeft te allen tijde het recht de (transport) verpakkingsmaterialen voor rekening van de opdrachtnemer aan deze te retourneren.

Artikel 31 Plaats van levering

- 31.1 De opdrachtnemer zal de zaken leveren op de plaats zoals vermeld in de overeenkomst. Is geen zodanige plaats afgesproken, dan zal levering geschieden op de bouwplaats, waarbij de exacte plaats van levering op de bouwplaats wordt bepaald in nauw overleg met de opdrachtgever.
- 31.2 Indien de opdrachtgever vóór de levering verlangt, dat de zaken op een andere dan de overeengekomen plaats worden geleverd, zal de opdrachtnemer gebonden zijn hieraan te voldoen voor zoverre dit redelijkerwijs van hem verlangd kan worden.

Artikel 32 Tijdstip van levering

- 32.1 De leveringen dienen op het in de overeenkomst vastgestelde tijdstip te geschieden/plaats te vinden dan wel overeenkomstig het door de opdrachtgever vastgestelde schema. Bij overschrijding van de levertijd is de opdrachtnemer zonder nadere ingebrekestelling in verzuim en gehouden alle daardoor door de opdrachtgever geleden schade op eerste verzoek te vergoeden.
- 32.2 De opdrachtnemer is gebonden aan het in de overeenkomst vastgestelde tijdstip van levering, dan wel het door de opdrachtgever vastgestelde leveringsschema, met dien verstande dat de opdrachtgever gerechtigd is het tijdstip c.q. het schema

van levering nader vast te stellen door afroep en daarmee in te passen in de voortgang van het werk, zulks zonder dat dit de opdrachtnemer aanspraak geeft op prijswijziging of enig andere vorm van vergoeding.

- 32.3 De opdrachtgever is daarnaast gerechtigd indien de voortgang van het werk zulks vereist, de volgorde van de door de opdrachtnemer te verrichten leveringen nader te bepalen, ook indien in de overeenkomst een bepaalde volgorde is opgenomen.
- 32.4 Indien om welke reden ook de opdrachtgever niet in staat is de zaken op het overeengekomen tijdstip via het vastgestelde schema in ontvangst te nemen, zal de opdrachtnemer de zaken bewaren, beveiligen en alle redelijke maatregelen treffen om achteruitgang in kwaliteit te voorkomen, totdat zij geleverd zijn.
- 32.5 Indien de opdrachtnemer zijn contractuele prestatie niet op het in de overeenkomst vermelde tijdstip dan wel conform het door de opdrachtgever vastgestelde leveringschema zal kunnen voltooien, is hij verplicht de opdrachtgever hiervan onmiddellijk in kennis te stellen.
- 32.6 De opdrachtnemer is jegens de opdrachtgever aansprakelijk voor eventuele boetes of kortingen op de aanneemsom, die door de principaal en/of de bouwdirectie aan de opdrachtgever worden gegeven wegens te late oplevering van (gedeelten van) het werk, ten gevolge van aan de opdrachtnemer toe te rekenen vertraging. De opdrachtgever heeft het recht deze boetes of kortingen te verhalen op de opdrachtnemer, eventueel door inhouding op de betalingen die de opdrachtgever nog aan de opdrachtnemer is verschuldigd.
- 32.7 Onverminderd het recht van de opdrachtgever om te zijner keuze en beoordeling nakoming der overeenkomst eventueel met schadevergoeding te vorderen, heeft de opdrachtgever het recht indien de levering(en) niet op het overeengekomen tijdstip via het overeengekomen tijdschema plaatsvindt(en), de overeenkomst conform artikel 22 (Gehele of gedeeltelijke ontbinding/opzegging) van deze algemene voorwaarden te ontbinden of op te zeggen, zonder tot vergoeding van schade en kosten gehouden te zijn.
- 32.8 De opdrachtnemer zal de geleverde zaken vergezeld laten gaan van alle benodigde documentatie, bestemd om de geleverde zaken naar behoren te kunnen gebruiken, alsmede van eventuele inspectie-, keurings- en controlerapporten en garantiebewijzen.
- 32.9 Deellieferingen zijn slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

Artikel 33 Eigendomsovergang; risico, aanvaarding, ter beschikking gestelde zaken

- 33.1 De eigendom van te leveren of te vervaardigen zaken wordt geacht reeds op de opdrachtgever te zijn overgegaan, zodra de opdrachtnemer deze in bewerking heeft genomen, van derden heeft verkregen, of heeft vervaardigd. In alle andere gevallen gaat de eigendom van het geleverde op de opdrachtgever over op het moment van goedkeuring na levering, zodra het geleverde op de overeengekomen plaats van levering door de opdrachtgever in ontvangst is genomen. Het geleverde is voor risico van de opdrachtnemer tot het moment dat het door de opdrachtgever in ontvangst is genomen.
- 33.2 Door de opdrachtgever ter beschikking gestelde zaken zijn en blijven onder alle omstandigheden eigendom van de opdrachtgever en zullen als zodanig op voor derden herkenbare wijze door de opdrachtnemer gekenmerkt en geïndividualiseerd worden; bedoelde zaken worden geacht in goede staat te zijn en conform de vereiste specificaties, tenzij de opdrachtnemer binnen vier werkdagen na ontvangst schriftelijk heeft gereclameerd. De opdrachtnemer zal op eerste verzoek van de opdrachtgever aanwijzing doen van de bedoelde zaken en die zaken aan de opdrachtgever af- en overgeven.
- 33.3 In geval van afkeuring van de geleverde zaken door de opdrachtgever blijven de geleverde zaken eigendom van de opdrachtnemer en wordt ook het risico geacht bij de opdrachtnemer te zijn gebleven en derhalve nimmer op de opdrachtgever te zijn overgegaan. De opdrachtgever is in dat geval niet gehouden zijn verplichtingen uit de overeenkomst na te komen. De opdrachtnemer zal de opdrachtgever in dat geval crediteren voor reeds in rekening gebrachte bedragen en zal reeds door de opdrachtgever betaalde bedragen onverwijld aan de opdrachtgever terugbetalen.

Artikel 34 Acceptatie en weigering

- 34.1 De levering wordt eerst geacht door de opdrachtgever te zijn aanvaard, wanneer de levering is goedgekeurd. Tot een maand na datum van levering hebben de opdrachtgever en/of de principaal en/of de bouwdirectie van het werk de bevoegdheid het geleverde af te keuren, zodat alle andere termijnen waarbinnen moet worden gereclameerd, indien en voor zover deze door de opdrachtnemer mochten worden toegepast, tegenover de opdrachtgever niet gelden.
- 34.2 Goedkeuring en aanvaarding gelden uitsluitend voor de hoeveelheid en de uiterlijke staat van de geleverde zaken. Indien zaken gepakt en gebundeld worden afgeleverd, hebben goedkeuring en aanvaarding slechts betrekking op de hoeveelheid en de uiterlijke staat van colli.
- 34.3 In geval van afkeuring zal de opdrachtgever de opdrachtnemer hiervan onmiddellijk in kennis stellen. De opdrachtnemer zal afgekeurde zaken op eerste verzoek voor zijn rekening afvoeren. Bij gebreke van verwijdering van de afgekeurde zaken is de opdrachtgever gerechtigd deze op kosten van en voor risico van de opdrachtnemer te retourneren.
- 34.4 Onverminderd het recht van de opdrachtgever om te zijner keuze de overeenkomst (gedeeltelijk) te ontbinden of op te zeggen en eventuele schadevergoeding te vorderen, heeft de opdrachtgever na afkeuring het recht binnen een door hem te stellen termijn levering te verlangen van nieuwe zaken die wel aan de keuringseisen voldoen, zonder tot enige extra vergoeding gehouden te zijn.
- 34.5 De opdrachtgever is gerechtigd de betaling van afgekeurde zaken op te schorten.

Artikel 35 Retourzendingen; emballage

- 35.1 Wanneer standaard handelszaken door wijzigingen in het bestek, of door andere buiten schuld van de opdrachtgever liggende oorzaken overcompleet raken, moeten deze door de opdrachtnemer tegen de gefactureerde prijs worden teruggenomen.
- 35.2 Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, wordt de emballage van de door de opdrachtnemer geleverde en terug te nemen zaken door de opdrachtgever niet betaald.
- 35.3 De opdrachtnemer zal de eventueel betaalde emballage van de zaken op eerste verzoek van de opdrachtgever terugnemen onder restitutie van de aan de opdrachtgever ter zake in rekening gebrachte kosten.

II B BIJZONDER GEDEELTE: ONDERAANNEMINGS-VOORWAARDEN

Artikel 36 Algemeen

- 36.1 Indien in de overeenkomst is bepaald, dat het bepaalde in artikel 26 (Keten-aansprakelijkheid/ inlenersaansprakelijkheid) niet van toepassing is, mist het in artikel 16.2 sub c (Algemeen gedeelte. Betaling en eindafrekening) toepassing.

Artikel 37 Aanvang en oplevering van het werk; termijnen

- 37.1 De opdrachtnemer zal met de uitvoering van het werk een aanvang nemen op het tijdstip, vermeld in de overeenkomst. Indien in de overeenkomst geen datum en/of tijdstip waarop de opdrachtnemer met de werkzaamheden zal aanvangen is vermeld, zal de opdrachtgever deze bepalen. De opdrachtnemer voert het werk uit overeenkomstig het van de opdrachtgever ontvangen tijdschema en levert het werk op, op het tijdstip zoals vermeld in de overeenkomst.
- 37.2 Het werk wordt als opgeleverd beschouwd, indien het overeenkomstig het bepaalde in artikel 38 (Opneming en goedkeuring) is opgenomen en goedgekeurd.
- 37.3 Tot en met de datum van oplevering is het werk voor rekening en risico van de opdrachtnemer.
- 37.4 De opdrachtgever heeft het recht de volgorde van de uit te voeren werkzaamheden te wijzigen ingeval hij dat wenselijk oordeelt in verband met de voortgang van de bouw, zonder deswege tot vergoeding van schade en kosten te zijn gehouden.
- 37.5 Indien de opdrachtnemer zijn contractuele prestatie niet op het overeengekomen tijdstip dan wel binnen het overeengekomen tijdschema zal kunnen voltooien, is hij verplicht de opdrachtgever hiervan onmiddellijk schriftelijk in kennis te stellen.
- 37.6 De opdrachtnemer is jegens de opdrachtgever aansprakelijk voor eventuele boetes of kortingen die door de principaal en/of de bouwdirectie aan de opdrachtgever worden opgelegd wegens te late oplevering van (gedeelten van) het werk ten gevolge van een aan de opdrachtnemer toe te rekenen vertraging. De opdrachtgever heeft het recht deze boetes en kortingen geheel (ook al betreft de tekortkoming slechts een gedeelte van het totale werk) te verhalen op de opdrachtnemer, bijvoorbeeld door inhouding op de betalingen die de opdrachtgever nog aan de opdrachtnemer verschuldigd is.
- 37.7 Onverminderd het recht van de opdrachtgever om te zijner keuze en beoordeling nakoming van de overeenkomst - eventueel met schadevergoeding - te vorderen, heeft de opdrachtgever het recht bij gehele of gedeeltelijke overschrijding van de in de overeenkomst vermelde tijdstippen van aanvang of oplevering van (gedeelten van) het werk, of van overeengekomen termijnen waarbinnen de opdrachtnemer zijn verplichtingen dient na te komen, alsmede in het geval naar zijn oordeel het werk onvoldoende voortgang vindt, de overeenkomst conform artikel 22 (Gehele of gedeeltelijke ontbinding/opzegging) van deze algemene voorwaarden te ontbinden of op te zeggen, zonder tot vergoeding van schade of kosten gehouden te zijn.

Artikel 38 Opneming en goedkeuring

- 38.1 De opdrachtnemer zal het werk uitvoeren naar de eisen van goed en deugdelijk werk, zoals deze door de opdrachtgever en/of de principaal en/of de bouwdirectie zijn gesteld, en overeenkomstig hetgeen daarover in de overeenkomst is bepaald.
- 38.2 Opneming van het werk geschiedt op een - tot de opdrachtgever - gerichte aanvraag van de opdrachtnemer waarin de opdrachtnemer aangeeft op welke dag het werk gereed zal zijn. De aanvraag geschiedt schriftelijk, tenzij anders overeengekomen.
- 38.3 De opneming geschiedt zo spoedig mogelijk na de in lid 2 van dit artikel bedoelde dag. De dag en het tijdstip van opneming wordt aan de opdrachtnemer zo spoedig mogelijk, zo mogelijk ten minste drie dagen voor de opneming kenbaar gemaakt. De opdrachtgever kan verlangen dat de opdrachtnemer of diens gemachtigde bij de opneming aanwezig is.
- 38.4 Nadat het werk is opgenomen, wordt aan de opdrachtnemer zo spoedig mogelijk medegegeeld of het al dan niet is goedgekeurd, in het laatste geval met opgaaf van redenen voor de onthouding van de goedkeuring. De mededeling geschiedt schriftelijk, tenzij anders overeengekomen.
- 38.5 De heropneming na onthouding van goedkeuring geschiedt conform bovengenoemde bepalingen.

- 38.6 De opdrachtnemer zal het afgekeurde werk en/of onderdelen daarvan op eerste verzoek van de opdrachtgever herstellen of vervangen, zonder dat de opdrachtgever tot enige extra vergoeding gehouden zal zijn, onverminderd het recht tot ontbinding en schadevergoeding van hierdoor ontstane schade en kosten.
- 38.7 Opneming of goedkeuring ontslaat de opdrachtnemer niet van enige garantie en/of aansprakelijkheid, zoals deze voortvloeien uit de tussen partijen gesloten overeenkomst of de wet.
- 38.8 Bij afkeuring van het werk of een onderdeel daarvan heeft de opdrachtgever voorts het recht de betaling van de op dit werk of onderdeel daarvan betrekking hebbende prijs op te schorten.

Artikel 39 Onderhoudstermijn

- 39.1 De onderhoudstermijn vangt aan de dag na oplevering van het werk door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever en eindigt op het moment dat de onderhoudstermijn die voor het totale werk tussen de principaal en de opdrachtgever is overeengekomen eindigt, tenzij bij de overeenkomst anders is bepaald. In het geval de onderhoudstermijn niet bij (hoofdaannemings) overeenkomst is overeengekomen, eindigt de onderhoudstermijn twaalf maanden na oplevering van het werk door de opdrachtgever aan de principaal.
- 39.2 De opdrachtnemer is gehouden de gebreken die gedurende de onderhoudstermijn aan de dag treden op eerste aanzegging van de opdrachtgever voor eigen rekening tot genoegen van de opdrachtgever en binnen een door de opdrachtgever in bilijkheid te stellen termijn te herstellen.
- 39.3 Na afloop van de onderhoudstermijn zal het werk wederom worden opgenomen om te constateren of de opdrachtnemer aan zijn verplichtingen heeft voldaan.

Artikel 40 Meer- en minderwerk

- 40.1 Meerwerk mag uitsluitend na goedkeuring door en na een schriftelijke opdracht van de opdrachtgever worden uitgevoerd. De opdrachtgever is slechts gehouden door hem schriftelijk opgedragen meerwerk te betalen. De verrekening van minderwerk wordt, tenzij schriftelijk anders overeengekomen, in onderling overleg bepaald.
- 40.2 In geen geval zullen als meerwerk of bijgekomen werk worden beschouwd en door de opdrachtgever worden betaald, werkzaamheden die redelijkerwijs moeten worden aangemerkt als tot het werk behorend, teneinde het werk overeenkomstig de aard en de bedoeling van de opdracht en overeenkomstig de aan deugdelijk werk te stellen eisen te kunnen opleveren.
- 40.3 Voor meer- en/of minderwerk gelden, onverminderd het overige in dit artikel bepaalde en tenzij schriftelijk anders overeengekomen, de voorwaarden van de hoofdaannemingsovereenkomst.
- 40.4 De opdrachtnemer heeft geen recht op betaling van meerwerk indien de opdrachtgever dit meerwerk niet betaald krijgt van zijn opdrachtgever.
- 40.5 De hoeveelheden zijn niet verrekenbaar, tenzij in de overeenkomst uitdrukkelijk is bepaald dat het gaat om verrekenbare hoeveelheden. De in de overeenkomst vermelde hoeveelheden zijn zo nauwkeurig mogelijk opgegeven en er dient, zonder dat de opdrachtnemer gerechtigd is prijsaanpassing per eenheid te verlangen, zoveel meer of minder te worden geleverd als het werk vereist.

Artikel 41 Wetten, voorschriften, vergunningen

- 41.1 De opdrachtnemer wordt geacht bekend te zijn met alle bij of krachtens de wet gegeven voorschriften, welke de opdrachtgever krachtens de door hem met de principaal gesloten hoofdaannemingsovereenkomst bij de uitvoering van het werk, waarvan het in de overeenkomst omschreven werk een onderdeel vormt, behoort na te leven en in acht te nemen. Aan de opdrachtgever in verband met de uitvoering van het werk, waarvan het aan de opdrachtnemer opgedragen werk onderdeel vormt, verleende vergunningen c.q. ontheffingen liggen voor de opdrachtnemer ter inzage.
- 41.2 De opdrachtnemer verplicht zich alle in het vorige lid bedoelde voorschriften betrekking hebbende op de door hem uit te voeren onderdelen van het werk, na te leven en in acht te nemen, zoals de opdrachtgever deze zou moeten naleven en in acht nemen, indien hij dit onderdeel van het werk zelf zou uitvoeren. De opdrachtnemer zal alle door niet-naleving daarvan veroorzaakte schade en kosten aan de opdrachtgever vergoeden en de opdrachtgever vrijwaren voor aanspraken van derden ter zake, waaronder alle van overheidswege genomen maatregelen ter handhaving van die voorschriften.
- 41.3 De opdrachtnemer zal zelf zorgdragen voor de in verband met de uitvoering van zijn opdracht eventueel vereiste vergunningen. Tevens zorgt hij dat de door hem eventueel in te schakelen onderaannemers beschikken over de vereiste vergunningen.

Artikel 42 Materialen; gereedschappen; materieel

- 42.1 Indien en voor zover er voor de werkzaamheden materialen benodigd zijn welke door de opdrachtgever dienen te worden geleverd, zullen deze materialen op afroep aan de opdrachtnemer worden geleverd. De zorg voor deze materialen is voor rekening en risico van de opdrachtnemer. De opdrachtnemer dient te zorgen voor een correcte ontvangst, opslag en transport van de materialen op het werk en voor eventuele retourzendingen.
- 42.2 De opdrachtnemer zorgt zelf voor alle benodigd materieel, zoals steigers, hoogwerkers e.d. voor diens rekening en risico. Alle transporten van materialen en materieel zijn voor rekening en risico van de opdrachtnemer.
- 42.3 Indien voor de door de opdrachtnemer te verrichten werkzaamheden, materialen, gereedschappen en/of materieel wordt gebruikt dat door de opdrachtgever ter beschikking is gesteld, is dit gebruik voor risico van de opdrachtnemer en zullen

materiaal, gereedschappen en materieel na uitvoering van de overeenkomst en overigens op eerste verzoek van de opdrachtgever onverwijld aan de opdrachtgever worden geretourneerd in dezelfde staat als waarin dit is aangeleverd. De opdrachtnemer is er verantwoordelijk voor dat met materiaal, gereedschappen en/of materieel op een correcte en zorgvuldige wijze wordt omgegaan en dient te zorgen voor een correcte ontvangst, opslag en transport daarvan.

Artikel 43 Organisatie bouwplaats

- 43.1 De opdrachtnemer is verplicht uitsluitend de door de opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen op te volgen. De opdrachtgever kan echter de principaal (of diens gemachtigde) schriftelijk verzoeken na overleg met de opdrachtnemer, diens orders en aanwijzingen rechtstreeks aan de opdrachtnemer te geven. De opdrachtnemer geeft eerst na ontvangst van een schriftelijke kennisgeving van bedoeld verzoek gevolg aan deze rechtstreekse door of namens de principaal gegeven orders en aanwijzingen. Op het moment dat de opdrachtnemer rechtstreekse orders en aanwijzingen van de principaal of diens gemachtigde ontvangt zonder dat hij bedoelde schriftelijke kennisgeving van de opdrachtgever heeft ontvangen, is de opdrachtnemer verplicht zulks onverwijld schriftelijk mee te delen aan de opdrachtgever.
- 43.2 De opdrachtnemer is gehouden de aanwijzingen op te volgen van de arbeidsinspectie alsmede van de eventueel door de opdrachtgever ingeschakelde adviseur ter zake van de organisatie van de bouwplaats, onder andere voor wat betreft de opslag en de veiligheid van materiaal en de veiligheid van uit te voeren werk.
- 43.3 Algemeen of ter plaatse van het werk erkende, of door overheid dan wel krachten CAO voorgeschreven rust- of feestdagen, vakantie- of andere vastgestelde of vast te stellen vrije dagen, gelden ook voor de opdrachtnemer en zijn personeelsleden, die werkzaamheden uitvoeren op het werk. Eventueel hieruit voortvloeiende meerkosten voor de opdrachtnemer zullen niet op de opdrachtgever verhaald kunnen worden. Dit laatste geldt eveneens indien door staking bij de opdrachtgever of bij derden, daaronder begrepen de principaal, niet van de diensten van de opdrachtnemer gebruik gemaakt kan worden.
- 43.4 De door de opdrachtnemer uit te voeren werkzaamheden/ leveranties dienen binnen de op de bouwplaats geldende werktijden te geschieden, waarbij de (werknemers van de) opdrachtnemer zich aanpas(t)(sen) aan de vakantie-, werk- en schaftijden van de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever zulks verlangt gedurende het winterseizoen door te werken is de opdrachtnemer verplicht hieraan zijn medewerking te verlenen.
- 43.5 De opdrachtnemer verplicht zich geen werknemers in dienst te nemen, indien zij niet door een door hun vorige werkgever ondertekend en gedateerd bewijsstuk overleggen, waaruit blijkt dat die dienstbetrekking met diens goedvinden is beëindigd.
- 43.6 De namen van door de opdrachtnemer op het werk tewerkgestelde werknemers dienen tijdig aan de uitvoerder van het uit te voeren werk kenbaar te worden gemaakt, waarbij van ieder van deze werknemers een kopie van een geldig legitimatiebewijs dient te worden overhandigd.
- 43.7 De opdrachtgever heeft de bevoegdheid werknemers van de opdrachtnemer de toegang tot de bouwplaats te onttrekken c.q. deze te laten verwijderen, wegens ongeschiktheid, ordeverstoring, wangedrag etc.
- 43.8 Tenzij de opdrachtnemer zelf of zijn gemachtigde op het werk ter plaatse is, dient tijdens de uitvoering van zijn werkzaamheden steeds een persoon aanwezig te zijn die de opdracht heeft orders en aanwijzingen van of namens de opdrachtgever op te volgen en deze onverwijld aan de opdrachtnemer of diens gemachtigde over te brengen. De naam van deze persoon dient bekend te zijn gemaakt bij de uitvoerder van de opdrachtgever en bij de eventuele bouwdirectie ter plaatse. Deze persoon dient zich bij aanvang, onderbreking of beëindiging van de werkzaamheden te melden bij de uitvoerder van de opdrachtgever.
- 43.9 De opdrachtnemer verleent zijn medewerking aan het schoonhouden van de bouwplaats. Met name is hij verplicht voor eigen rekening het bij zijn werkzaamheden vrijgekomen puin en bouwafval, waaronder gebruikt verpakkingsmateriaal, gereedschappen en materieel, alsmede restant materiaal en verbruiks zaken steeds op legale wijze en behoorlijk op te ruimen en conform de instructies met betrekking tot afvalscheiding die de opdrachtgever specifiek aan zijn arbeidskrachten heeft opgelegd. Opruiming van het vrijgekomen puin etc. geschiedt in containers van de opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
- 43.10 Het is niet toegestaan vervoermiddelen op het bouwterrein te parkeren, buiten de (eventueel) voor stalling op eigen risico aangewezen parkeerterreinen.
- 43.11 Eventuele parkeerkosten zijn voor rekening van de opdrachtnemer.

Artikel 44 Kwaliteit, arbo en milieu

- 44.1 De opdrachtnemer verklaart in bezit te zijn van het certificaat "VCA*" of "VCA**". Kopie van dit certificaat dient voor aanvang werkzaamheden in het bezit te zijn van de opdrachtgever.
- 44.2 De opdrachtnemer staat er voor in dat de door hem ingezette arbeidskracht(en) zich strikt houd(en)(t) aan alle bouwplaatsregels en veiligheidsvoorschriften, zoals die voortvloeien uit de wet en het Veiligheids-, Gezondheids- en Milieuplan van de opdrachtgever voor het project ("V&G deelplan"). De opdrachtnemer dient bijgevoegd V&G deelplan ingevuld en ondertekend te verstrekken op het werk aan de uitvoerder van de opdrachtgever tijdens de startbespreking.
- 44.3 De opdrachtnemer draagt zorg voor de persoonlijke beschermingsmiddelen, alsmede de keuring van kritisch materieel (materieel en middelen als opgenomen in de VGM Checklist Aannemers V.C.A.). De opdrachtnemer verzorgt of neemt deel aan toolboxmeetings (periodieke veiligheidsinstructies) en draagt zorg voor het uitvoeren en naleven van de regels en voorschriften welke voor het werk van toepassing zijn.

- 44.4 Door de opdrachtnemer op het werk te werk gestelde arbeidskrachten zullen door of namens de opdrachtgever gegeven aanwijzingen en instructies terzake arbeidsomstandigheden en veiligheid op en rond de werkplek terstond en nauwgezet opvolgen, evenals dergelijke aanwijzingen en instructies, afkomstig van de Arbodienst, de Arbeidsinspectie en van eventueel door de opdrachtgever ingeschakelde externe adviseurs.
- 44.5 De voorman c.q. uitvoerder van de opdrachtnemer moet zich melden voor aanvang van de werkzaamheden bij de uitvoerder van de opdrachtgever op het project, waarna de voorman c.q. uitvoerder van de opdrachtnemer wordt geïnstrueerd over de geldende gedragsregels en eventueel aanvullende eisen die gelden voor het project.
- 44.6 Bij niet nakoming door de opdrachtnemer of door de arbeidskracht van één of meer van de in het vorige lid omschreven verplichtingen of gedragingen, heeft de opdrachtgever het recht die arbeidskracht van het project c.q. het werk weg te sturen en hem verdere toegang te onttrekken.
- 44.7 De opdrachtnemer verklaart in het bezit te zijn van alle diploma's/certificaten welke wettelijk en indien van toepassing volgens plaatselijke voorschriften vereist zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden als omschreven; kopieën worden op eerste verzoek van de opdrachtgever verstrekt.
- 44.8 Bij toepassing van zogenaamde wintervoorzieningen is de opdrachtnemer verplicht tot medewerking aan verlet bestrijdende maatregelen conform het Bureau Weer/verletbestrijding van het Technisch Bureau Bouwnijverheid.

Artikel 45 Wet op de identificatieplicht (WID) en Wet arbeid vreemdelingen (WAV)

- 45.1 De opdrachtnemer en zijn arbeidskrachten (daaronder mede begrepen de, met toestemming van de opdrachtgever, door hem ingeschakelde derden) dienen zich te houden aan alle voorschriften die voortvloeien uit de Wet op de Identificatieplicht (WID) en de Wet arbeid vreemdelingen (WAV). De opdrachtnemer dient zijn arbeidskrachten te wijzen op de in de WID en WAV opgenomen voorschriften alsmede op de in dit artikel genoemde verplichtingen.
- 45.2 De opdrachtnemer garandeert dat er tijdens de werkzaamheden op het werk een persoon aanwezig is die zowel Nederlands als in de betreffende vreemde taal met de arbeidskrachten van de opdrachtnemer kan communiceren.
- 45.3 De arbeidskrachten van de opdrachtnemer dienen aan te tonen dat arbeid voor hen vrij is toegestaan of dienen te beschikken over een geldige tewerkstellingsvergunning wanneer zij niet beschikken over de Nederlandse nationaliteit, Zwitserse nationaliteit of de nationaliteit van een van de landen van de Europese Economische Ruimte (EER) met uitzondering van Bulgarije en Roemenie.
- 45.4 De arbeidskrachten van de opdrachtnemer dienen altijd (ook op de werkplek) een geldig identiteitsbewijs en, voor zover van toepassing, een geldige tewerkstellingsvergunning, te kunnen tonen. De opdrachtgever kan hen hierop periodiek (steekproefsgewijs) controleren. Indien een vereist document ontbreekt, zal de opdrachtgever hem de toegang tot het werk ontzeggen of van het werk (doen) verwijderen. Indien de opdrachtgever hierdoor schade lijdt, zal deze schade volledig op de opdrachtnemer worden verhaald.
- 45.5 De opdrachtnemer zal op eerste verzoek van de opdrachtgever alle documenten, waaronder identificatiegegevens, waarvan de opdrachtgever in het kader van de WID, WAV een afschrift verlangt, aan de opdrachtgever overleggen.
- 45.6 De opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever tegen eventueel aan de opdrachtgever opgelegde boetes als gevolg van overtreding van de WID en WAV door arbeidskrachten van de opdrachtnemer. Dit geldt ook voor de eventueel uit de overtreding voortvloeiende schade (als inkomensderving of aanspraken van derden).